

Skynsamur oljupolitikkur

Í farnu viku varð síðsta hond lögð á arbeiðið upp á lýsingina at bjóða út til forkanningar stóran part av føroyska landgrunninum í sambandi við eina komandi kolvetnisvinnu í Føroyum. Tað er oljuráðleggingarnevndin, sum landsstýrið setti nakað herfyri, ið hevur gjørt lýsingina, ið av kønum fólki verður mett at vera eitt gott og sera gjølla umhugsað arbeiðið. Hetta er eisini ógvuliga týðningarmikið, tí júst útbjóðingartilfarið til fyrstu kanningarnar av føroysku undirgrundini verður avgerandi fyri, hvat skal henda á hesum økinum í framtíðini. Forkanningarnar ella tær seismisku kanningarnar verða tær, sum skulu rudda slóð fyri víðari og meiri kostnaðarmiklum kanningum, og harvið eru tær eisini fyrsta grundarlagið undir eini møguligari komandi føroyskari oljuvinnu. Júst tí er alt útbjóðingartilfarið við treytum og krøvum av so stórum týðningi.

OLJURÁÐLEGGINGARNEVNDIN hevur valt at geva tvey loyvi og tryggjar sær, at feløgini, ið fáa loyvin, bæði skulu gera kanningar í økjum, sum metast áhugaverð og økjum, sum ikki hava tann stóra áhugin í dag. Tað er greitt, at nevndin væl og virðiliga hevur kunnað seg við royndirnar hjá øðrum og tað má metast sum ein tryggleiki hjá okkum øllum og ikki minst komandi ættarliðum, at nevndin ikki leypir um garðin, har hann er lægstur men veruliga tekur hetta stóra málið í størsta álvara og ger allar tær neyðugu kanningarnar og fyrireikingarnar. Og sjálvandi er tað rætt beinanvegin at krevja,

at alt økið verður kannað, og ikki bert tann "góði" bitin, sum eftir øllum at døma tykist vera økið nærhendis brestku oljufundini í blokki 204 og so økini kring Sandoyar banka og har nærhendis. Hetta eru øki, sum eru lutvíst kannað og vísa seg at "goyma okkurt". Her er bæði talan um seismiskar kanningar, sum Western gjørði í 70-unum og um tyngdar- og magnetiskar kanningar.

KREPPAN í Føroyum er vorðin høvuðssamtaluvnið millum manna, og tað ger sjálvandi, at aðrir spurningar, eitt nú spurningurin um at leita eftir olju og gassi, eru ikki so frammaliga. Tað kann tykjast lægið, tí júst her hómost ein glotti, t.v.s. ein nýggjg móguleiki at fáa samfelagið í gongd aftur. Sjálvandi er tað alt ov tíðliga nú at gera sær tankar um eina komandi oljuvinnu, tí framvegis vita vit ov lítið. Kortini eiga vit at geva hesum móguleikanum størri ans - um ikki annað so fyri at halda lív í vónini.

TAÐ er so nógv, sum í hesum tíðum er við at myrkjaleggja alt her á landi, og tí hava vit veruliga brúk fyri onkrum, sum kann halda lív í vónini. Hetta er so heldur ikki bert ein veruleikafjarur ynskidreymur, tí longu nú er eisini so nógv, sum bendir á, at olja og gass uttan iva eru í okkara undirgrund: Hetta er so helst eisini ein av orsøkunum til, at landsstýrið so fegið sær, at seismiskar kanningar byrja sum skjótast - tí ikki skjótari enn so, at vit sjálvi eru før fyri at seta tey krøv og tær treytir, sum tær okkara landi og fólki. Oljuvinna ella ikki - í hvussu er eiga vit at brúka orku og tíð til at gera tær forkanningar, sum skulu siga okkum, um tað í heila tíði er nøkur orsök til at

fara víðari.

HÓAST onkur vil halda, at tað hevur gingið ov seint at fáa gongd á "olju-ævintýrið", so eru tað tey mongu, sum fegnast um politikk landsstýrisins um ikki at leypa framav. Her hevur lögmaður, sum umsitur undirgrundina, ferð eftir ferð víst á, at vit mugu læra av mistøkum, sum eru gjørd áður og tí ikki skunda nakað ígjøgnum, uttan at tað er væl og virðiliga kannað. Lögmaður setti oljuráðleggingarnevndina til at gera eitt tilmælið, og hetta varð til nógv umrøddu frágreiðingina, sum millum fakkfólk og politikkarar hevur verið nógv róst. Tað er greitt, at landsstýrið tí kennir seg trygt og torir at líta á dygdina í víðari arbeiðinum hjá oljuráðleggingarbólkinum. Tí varð eisini avgjørt - m.a. út frá oljuráðstevnunni, sum varð hildin herfyri - at fara undir at fyrireika útbjóðing av seismiskum kanningum. Sosialurin hevur frætt, at tað er sera stóru áhugi millum útlensk feløg fyri at vera við í hesum kanningum og vit kunnu so bert vóna, at hetta ger, at vit fáa júst tey bestu feløgini til at gera arbeiðið.

EIN skal ikki selja skinnið, fyrr enn bjørnin er skotin, verður tíkið til. Og hóskar hetta orðtakið sera í hesum viðfangi. Vit skulu ikki taka nakað sum givið, áðrenn kanningarúrslitini koma, men kortini átti einki at verið til hindurs fyri, at føroyingar - í hesum sváru tíðum, har alt tykist so svart fyri framman - seta sitt álitið til, at olja finst í undirgrundini, og at hon er eitt ríkidømi og eitt tilfeingi, sum skal tryggja framtíðina hjá ikki minst komandi ættarliðum her á landi. Tað er tí greitt, at komandi árið (árin) verður eitt tað mest spennandi í Føroya søgu:

nevniliga tá vit fáa at vita antin olja og gass er í føroysku undirgrundini ella ikki. Tann dagin fyrstu prógvini eru fingin hómost eitt nýtt tíðarskeið í Føroyum, eitt tíðarskeið, har ungir føroyingar fara at útbjógva seg innan oljuvinnu við tí fyrri eygað at kunna fáa arbeiði í heimliga umhvørvinum heldur enn at skula fara út um landoddarnar at forvinna sær inntøkuna. Tað sær ikki gott út fyri framman. Vit hava eitt sera stórt arbeiðsloysi, fiskastovnar, sum eru sera illa fyri og eina skuld, sum er vorðin himmalhøg. Tað er m.a. við hesum í huga, at vit eiga at taka spurningin um oljukanningar í fullum álvara. Hóast vit vilja tað ella ikki, so hava vit skyldu til at kanna, hvat finst í undirgrundini. Hetta ikki minst mótvægis komandi ættarliðum. Men skylda okkara er enn meira at bera okkum rætt at og ikki oysla henda móguleika burtur ella beina fyri honum, eins og mong dømi eru um á øðrum økjum.

NÚ seta vit okkara álitið á oljuráðleggingarnevndina og landsstýrið, at tey halda fram við tí skynsama og hóviliga politikkinum á oljuøkinum. Hóast vit enn eru á einum byrjunarstigi, so eiga landsins myndugleikar saman við vinnulívinum at gera neyðugu fyrireikingarnar til eina komandi nýggja vinnu. Her hevur dialogurin sera stóran týðning. Og vónandi verður tað so, at vit fáa eitt gott samarbeiði millum vinnulívið og oljuráðleggingarnevndina, sum landsstýrið hevur litið upp í hendi at umsita hetta stóra málið.

sosialurin

Sosialurin skal ikki ofra samhaldsfasta

»Tað er ikki rætt at offra samhaldsfasta fyri at bjarga ALS. Skulu pengar lænast, eiga teir ikki við lóg at verða læntir frá teimum gomlu og teimum, sum gerast gomul. Samhaldsfasti eigur eisini at verða varðveiddur, tí hann verður álitið í framtíðini«, skrivur Eiríkur Lindenskov m. a. í viðmerking til leiðaran í Sosialinum fríggjadagin.

Tað var hugstoytt at lesa leiðaran í Sosialinum fríggjadagin. Hann var um arbeiðsloysisskipanina, og heitti greinskrivarin beinleiðis á javnaðartingmenn um at lata gjaldið til samhaldsfasta fara til ALS. Sosialurin heldur, at tá vit nú í 25 ár hava biðið eftir eini eykafeirløn, so kunnu vit saktans biða í eitt ár afturat. Júst her haldi eg, at Sosialurin er skeivari leið.

Engin loysn at taka samhaldsfasta

Mín spurningur til Sosialin verður tí: Hví skulu tey gomlu við lóg tvingast til at læna ALS pengar?

Vit eiga at gera okkum púra greitt, at tær 20 milliónir, sum ætlanin er at læna úr Samhaldsfasta bjarga ongari arbeiðsloysisskipan. Tað verður bert ein neyðloysn, so skipanin kann skinkla víðari í nakrar mánaðir.

Hinvegin verður henda lántøka deyðadómurin yvir samhaldsfasta, tí verður gjaldið latið nú, fer tað neyvan aftur í samhaldsfasta.

Skal vera prinsippmál

Nú sigur greinskrivarin, at nakrir javnaðarmenn hava gjørt hetta til eitt prinsippmál. - Sjálvandi er hetta

eitt prinsippmál hjá javnaðarflokkinum! Sum øllum kunnugt eru vit í einum valári, og okkurt er, sum bendir á, at vit fáa aðra leiðslu í Tinganesi eftir valið. Verður javnaðarflokkurin uppi hjá í teirri leiðslu, so kunnu vit vera 100% viss í, at samhaldsfasti verður avsgdur. Í lögtinginum er politiskur meiriluti fyri at avtaka grunnin. Kristiligi prestur í Klaksvík hevur havt uppskot í tinginum um at avtaka samhaldsfasta, og hvørki sambandið ella fólkapensjónin vilja vita av honum.

Tí má tað vera javnaðarflokkurin uppgáva at fáa

grunnin at virka sum skjótast. Tá grunnurin er farin at virka, verður hann ikki avtákn aftur, og eftirtíðin fer tá at vera teimum takksom, ið stóðu saman um grunnin.

Fólkapensjónin er í dag ein sjálfylgja

Tað er í dag eingin sum setur spumatekin við, um vit skulu hava fólkapensjón - tað er ein sjálfylgja. Men fara vit 35 ár aftur í tíðina, so var tað javnaðarflokkurin sum koyrdi hetta mál hart fram og fekk tað gjøgnumført.

Tí má tað vera javnaðarflokkurin uppgáva at fáa

Sjálvstýrissfólk kóka suppu

Tað kann undra, at tjóðveldisflokkurin hevur kúvent í samhaldsfasta-málinum, men at sjálvstýrissflokkurin, við hesi hugsjónarleysu leiðslu, roynir at kóka poitiska suppu, undrar ikki. Sjálvstýrissflokkurin er als ikki fyri arbeiðsloysisskipanini - hann atkvæddi ikki fyri henni í tinginum, og tað er við okkara stýrisskipan tað sama sum at atkvæða ímóti. Sjálvstýrissflokkurin var við til at samtykkja samhaldsfasta á sinni, men tá vóru aðrir menn, ið umboðaðu flokkinn

Pensjónirnar hækka ikki í framtíðini

Vit mugu gera okkum púra greitt, at tað í framtíðini verður sera trupult at hækka fólkapensjónina. Ella fyri at siga sum er: Pensjónirnar fara ikki at hækka. Tí er samhaldsfasti ein kærkomin hjálpi, tá hann fer at gjalda út. Ikki bara fyri pensjónistarnar, men eisini fyri skattgjald-

aran.

Varðveitt hugsjónina!

Í krepputíðum verður mangan gingið við til kompromi, men vit eiga at vera varin ikki heilt at sleppa javnaðarhugsjónini. Tað er heldur ikki hvørki rætt ella rímuligt at seta tey arbeiðsleysu og pensjónistarnar upp ímóti hvørjum øðrum. Tað hevur hvørgin bólkurin uppiborið og úr tí spyrst einki gott.

Greiðið frá samhaldsfasta

Eg fari at heita á Sosialin um heldur at greiða lesarum frá, hvussu samhaldsfasti virkar, enn at eggja javnaðartingmonnum til hugsjónarloysi. Upplýsið tí hvussu nógv hann fer at gjalda út, at hetta ikki ávirkar fólkapensjónina, greiðið frá hvussu solidarisk skipanin er, tá øll gjalda sama prosent inn, men fáa somu upphædd útgoldda. Tann ríki letur